

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Pohdi filosofian asemaa ja merkitystä nykymaailmassa.

2. On vaikea todistaa, että maailmassa olisi olemassa mitään muuta kuin minä itse. Esitä filosofisia perusteluja ulkomaailman olemassaololle.

3. Arjen etiikka eroaa monella tavalla filosofisesta etiikasta. Aina 1950-luvulle asti lasten tärkeimpänä hyveenä oli kuuliaisuus, joka usein perustui pelkoon: *”Vanhempien kunnioittaminen ja kuuliaisuus tarkoitti annettujen käskyjen kyseenalaistamatonta tottelemista, mihin liitettiin kasvaminen nöyryyteen, vaatimattomuuteen ja rehellisyyteen.”* (Saara Tuomaala teoksessa *Kansanetiikka*, Kalevalaseuran vuosikirja nro 84, 2005)

Kuvaile arjen etiikan ja filosofisen etiikan eroja ja yhtäläisyyksiä. Voit käyttää hyväksesi yllä olevaa lainausta.

4. Ihmisen valinnat perustuvat arvoihin. Jotta ihminen kykenisi järkipäisiin valintoihin, hänellä on oltava henkilökohtainen arvojärjestys. Miten henkilökohtainen arvojärjestys muodostuu?

5. Onko perusteltua väittää, että tiede tekee metafysiikan tarpeettomaksi?

6. Pohdi, onko seuraava väite filosofisesti pätevä: *”Ihminen voi olla vapaa, kun hän tuntee elämässään vaikuttavat syy- ja seurausketjut.”* (Voitto Kuosmanen teoksessa *Ajattele – jos uskallat*, 2009)

7. Usein maahanmuuttajia vaaditaan sopeutumaan tai jopa sulautumaan valtakulttuuriin. Loukataanko silloin maahanmuuttajien kulttuurisia oikeuksia ja autonomiaa?

8. Hyvinvointivaltiolla on historiallinen tausta, eettinen perustelu ja poliittinen hyväksyntä.
- Kuvaile ja arvioi hyvinvointivaltion etiikkaa.
 - Pohdi, mitä vaihtoehtoja hyvinvointivaltiolle voisi olla.
 - Arvioi väitettä, että hyvinvointivaltiossa suositaan vähemmistöjä enemmistön kustannuksella.
- +9. Aasian tiikerit ovat kuolemassa sukupuuttoon, koska tiikerien ruumiinosista saadaan kalliita ja erittäin tehokkaina pidettyjä lääkkeitä. Perinteinen kiinalainen lääkintätaito arvostaa tiikereistä tehtyjä rohtoja. Vastaavasta syystä Afrikan sarvikuonot ovat uhattuina. Usein väitetään, että kaikilla elämänmuodoilla on itseisarvonsa ja omat oikeutensa, joita ihmisen pitää kunnioittaa. Pohdi ja arvioi tätä väitettä.
- +10. Nykyhetki jakaa ajan menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Ajatteleme, että meillä on paljon tietoa menneisyydestä mutta tuskin mitään tulevaisuudesta. Millaista tietoa meillä on menneisyydestä ja tulevaisuudesta?